

Josep Lluís i Facerias

Conegut més per "Face" o per "Petronio" pels seus amics i companys més íntims, fou, juntament amb Quico Sabaté, un dels màxims exponents de l'escamot urbà a Catalunya, dels anys quaranta i cinquanta.

Cap d'escamot, era físicament un home ben plantat, elegant, un veritable "Dandy". Intrèpid home d'acció, va destacar pel seu excepcional talent i lucidesa, arribant a ser un dels organitzadors més capaços amb qui va comptar el maquis urbà llibertari de l'època.

Molt aviat va ocupar càrrecs de responsabilitat dins del clandestí moviment llibertari català. Nascut a Barcelona el 6 de gener de 1920, el 36, estava afiliat al sindicat de la Fusta de la CNT i a les Joventuts Llibertàries del Poble Sec. A l'inici de la guerra civil, es va allistar a la Columna Ascaso, lluitant durant tota la guerra al front d'Aragó. En una de les últimes batalles de Catalunya, quan l'exèrcit republicà es batia en retirada, a principis de febrer del 39, va ser fet presoner.

En aquest mateix any, va perdre la seva companya i filla de mesos, quan ambdúes anaven camí de França. Fugint, al costat de milers de futurs refugiats. Probablement, mai van arribar a creuar la frontera. Metrallades pels avions nazis Messerschmitt, que sembraven la mort de la població que fugia.

Facerias, va passar per diferents camps de concentració i batallons de treball, a Saragossa, Vitòria i Extremadura. Al ser cridada la seva quinta sota el nou règim franquista, va passar de presoner de guerra a soldat, destinat a una Unitat de Transports Militars a Barcelona, com a conductor i poc després va ocupar el càrrec de xofer particular del comandant del cos jurídic militar.

Llicenciat a la fi del 45, s'incorpora al sindicat d'indústries gràfiques de la CNT i es posa a treballar, primer de cambrer i després de caixer al restaurant "La Rotonda", al peu del Tibidabo. Tot el temps lliure de que disposa, el dedica a l'activitat clandestina (encara era l'època de l'esperança per a molts, d'una intervenció aliada, acabada la segona guerra mundial) de la intensificació de la lluita del maquis rural i sobretot urbà.

A partir del març del 46, Facerias va ser l'animador més dinàmic dels "Grups de defensa" de la barriada barcelonina del Centre. Va intervenir activament a les accions d'organització i defensa de les joventuts llibertàries de Catalunya, les quals tornaran a publicar, a partir del 46, "Ruta", el seu portaveu, que era distribuït, per mitjà de saques de pel·lícules, que es repartien per cinemes i bars.

Detingut amb altres militants per la brigada políticossocial, el 17 d'agost del 46, va ser empresonat a la Model, fins el juliol del 47, que va sortir en llibertat. En aquest mateix any, forma el seu grup guerriller i realitza la seva primera acció: l'atracament a la fàbrica Hispano-Olivetti, d'on aconsegueix 300.000 pessetes i 100.000 més del Banc Espanyol de Crèdit, del carrer Mallorca. Facerias creia que la lluita armada era la manera més ràpida per a obtenir uns diners que servien de suport al Sindicat anarquista i als militants presos i als seus familiars més necessitats. Dels atracaments, cal destacar, els vuit realitzats amb el seu grup, durant l'any 46, amb els quals va aconseguir 3.000.000 pessetes, lliurats íntegrament a l'organització. D'aquestes vuit accions cal destacar: la del Banc de Biscaia del Carrer Rocafort, la del Banc de Bilbao, la del Banc Hispano-Colonial, de la Diagonal i

també del carrer Muntaner, la de la Banca Pérez López d'Hospitalet i la del Banc Hispano-Colonial del carrer Major de Gràcia. També, va assaltar una fàbrica de fusta, a la carretera del Port, la fàbrica ICANSA, del Poble Nou i l'empresa d'Automòbils Eucort. A més de diversos atracaments a joieries de Barcelona, també es va dedicar a visitar els "Meublés" de luxe freqüentats per gent adinerada. El primer va ser el de Pedralbes d'on es va apoderar dels diners i de les joies dels clients. A l'agost del 49; es va presentar amb altres activistes a "La Casita Blanca" (Meublé molt conegut a Barcelona) d'on es va endur 37.000 pessetes i joies. Al maig del 51 va tornar a la "Casita Blanca" i a l'octubre del 51 va tornar al "Meublé" de Pedralbes.

Pel que fa als sabotatges, a l'agost del 46, des d'un cotxe en marxa Facerias i els seus homes, metrallen la Comissaria de Gràcia en la Travessera de Dalt, van incendiar els dipòsits d'un local de la CAMPSA al carrer Sepúlveda, on van resultar destruïts 40 cotxes i també va actuar conjuntament amb el grup d'en Quico Sabaté en la col·locació d'explosius als consulats favorables a l'ingrés de l'estat Espanyol a l'ONU.

L' 1 d'abril del 50 -commemoració de la victòria franquista- va aconseguir col·locar un potent artefacte explosiu sota una tribuna principal al Passeig de Gràcia, i va distribuir per tota la ciutat, en un cotxe robat, milers d'octavetes antifranquistes.

El vuit d'abril faria esclatar una potent bomba a la comissaria de la Llotja, del Carrer Ample, resultant greument ferits sis policies i produint moltes destrosses. També, an la carretera de la Rabassada a Sant Cugat, realitzaria l'operació "Documentació", (agost 49) que consistia en desviar els cotxes per un camí que conduïa al Mas del Bosc, on examinaven els passaports i la documentació i s'apoderaven dels de més interès per a falsificar-los.

L'armament emprat pels grups d'acció de Facerias, estava compost de metralladora "Stein" i "Thompson", pistoles "Parabellum" "Walter P.38", "Colt" calibre 45 "Star" calibre 9mm. llarg, i bombes de mà, carabines americanes automàtiques, detonadors, dinamita, tril·lita i plàstic.

Facerias fou un dirigent nat, que va comptar sempre amb la confiança de tots els seus companys de lluita, la major part dels quals moririen en enfrontaments amb la policia, o la guàrdia civil, com és el cas del seu millor amic i col·laborador, Guillermo Ganuza Navarro o Antoni Franquesa i Cèsar Saborit.

Facerias va actuar de vegades conjuntament amb altres grups com és el cas del grup d'en Quico Sabaté, o el de Wenceslau Orive.

A la tardor del 51, després de la caiguda de tres components del grup de Facerias, la policia va poder aconseguir dels detinguts una cita a la qual havia d'acudir Facerias el 26 d'octubre. Aquest va arribar amb bicicleta vint minuts abans i no va observar res de sospitós, encara que el parany ja estava preparat. En la fugida, "Face" es deixa una cartera on duia una adreça del Carrer Arenys del Barri del Carmel, (on guardava armament i propaganda antifranquista). Sense pensar-s'ho dues vegades es dirigeix cap a la casa, per a arribar abans que la policia, i tenir temps de endur-se el més important. Quan sortia, va ser assaltat, amb foc creuat d'armes automàtiques, però, malgrat tot, va aconseguir fugir de nou. En l'enfrontament hi haurà un agent mort i nou ferits. Durant els dies següents s'acordonaran illes senceres de cases per a efectuar registres. La policia armada patrullava pels carrers barcelonins, en grups de sis i en algun barri els vianants, foren constantment molestats.

Tot això, contribuïa més a augmentar la popularitat de Facerias a Barcelona, el qual va arribar a adquirir com Quico Sabaté, les dimensions de mite. A principis del 52, Facerias fugiria a França, però davant del risc de ser detingut per la policia francesa, que el buscava i en cas de detenció l'hauria extradit a la policia espanyola, va decidir marxar a Itàlia, va entrar-hi clandestinament per la muntanya, el mes de juny del 52. Allà col·labora intensament amb els grups anarquistes italians i va prendre part en la creació dels Grups Anarquistes d'Acció Proletària.

Tot i que en el 53 la CNT de l'exili francès havia desautoritzat la lluita armada, Facerias va decidir tornar a Barcelona, després de no arribar a un acord conjuntament amb Quico Sabaté, va sortir de Toulouse acompanyat de Luis Agustín Vicente, alies "El Metralla" i de l'italià Goliardo Fiaschi. A la frontera van notar que havia una intensa vigilància, però ells es van fer passar per excursionistes. Equipats els tres amb motxilla i bicicleta van seguir fins a Sant Joan de les Abadesses. A Sant Quirze de Besora, "El Metralla" no va voler seguir amb bicicleta i va agafar el tren. Facerias i Galiardo, van seguir el viatge amb bicicleta, passant prop de Vic, vorejant el Montseny fins a arribar a Granollers, i d'allà a Mataró, i finalment cap el Tibidabo, era el 27 d'agost. Es van refugiar en una cabana-xalet, dissimulada entre els pins del bosc de Sant Amidar. Aquella mateixa nit, era detingut "El metralla", el qual es va rendir sense oposar resistència. La policia no va fer cap tret: es tractava de capturar-lo viu. A l'endemà, va ser detingut Goliardo, quan tornava a la cabana del Tibidabo. La policia va muntar guàrdia tota la nit, a l'espera d'en Facerias, però no es va presentar.

Sense tenir notícies de la detenció dels seus companys, el dia 30, "Face" es va dirigir cap a una cita, a les onze del matí, a la confluència dels passeigs Urrutia i Pi i Molist, al costat del Passeig Verdúm, pràcticament davant de la porta del manicomi de Sant Andreus. Cap a les 11:15 uns agressors invisibles disparen, ferit, es mira la cama dreta, tenia el turmell fracturat. En un instant tornen a disparar. Facerias s'incorpora amb dificultat, amb la idea de sortir d'aquell parany, es dona suport al ventre en la barana i donant-se impuls amb les mans es deixa caure a l'altre costat, en un solar de quatre metres de desnivell. Encara va poder treure una bomba de mà, però des d'unes finestres del carrer Nil sonaven descàrregues d'armes automàtiques; el Cos de Facerias cau immòbil, sense vida, amb la bomba de mà en els seus dits crispats, el seu cos tenia nou impactes de bala, la majoria mortals.

Un nombre impressionant de policies i tot un destacament de la guàrdia civil, estaven esperant, ben amagats darrera les finestres i dalt dels terrats.

La seva mort, és possiblement, com ho assenyalen tots els indicis, deguda a una delació de un pages de Palleja. Amb la seva mort, només quedaren dos grups guerrillers a Catalunya: el de Quico Sabaté i el de Ramon Vila Capdevila.